

Sretan i borben Osmi mart svima!

Ja sam Nevia Krupljanin iz Udruge za pomoć ovisnicima „Vida“.

Za početak, Hvala organizatoricama što su me pozvale da govorim o ovoj gotovo nevidljivoj skupini žena.

Položaj **svih** žena, a naročito žena među **najranjivim** društvenim skupinama, preslika je društvenih odnosa u cjelini.

Ako postoje **krajnje marginalizirani od marginaliziranih**, onda su to žene s problemom ovisnosti u odnosu na muškarce s istim problemom.

U skupini ovisnika, žene **češće** pate od **psihičkih teškoća**, gotovo **pet puta češće pokušavaju samoubojstvo**.

Češće **umiru od infektivnih i respiratornih bolesti** i od **nasilne smrti**.

Oko 70% žena koje koriste ilegalne supstance bile su žrtve **fizičkog ili seksualnog nasilja** u djetinjstvu, a često i u odrasloj dobi.

Registriranih žena sa problemom ovisnosti je pet puta manje od muškaraca. **Zašto?**

Još tijekom proteklog stoljeća bilo je nezamislivo da žena u javnosti zapali cigaretu – **znači li to da žene nisu pušile? NE!!!**

– to znači da je vezanost uz privatnu sferu, uz dom i obitelj, nasuprot **javnoj 'muškoj' sferi**, učinila ovu ovisnost nevidljivom... Tako je i s alkoholom, a i s ovisnošću o drogama.

Zaista, žena s problemom ovisnosti registriranih u sustavu skrbi ima mnogo manje u odnosu na muškarce, ali je također činjenica da **puno manje žena traži pomoć** kako kod nas tako i u svijetu.

One ne žele biti otkrivene, evidentirane, boje se stigmatizacije, ako su majke – boje se da će izgubiti djecu i boje se da njihova djeca ne budu stigmatizirana.

Društvo od žena zahtjeva „normalnost“ više nego od muškaraca – i to takvu 'normalnost' koja je često propisana patrijarhalnim pogledom na ženu.

Stigma u odnosu na žene postoji i unutar skupine ovisnika.

Često u radu s njima vidim veći osjećaj srama no što se daje primjetiti kod muškaraca.

Žene imaju manje prava na određene oblike izražavanja nelagode i patnje nego što je to dozvoljeno muškarcima. **Nije poželjno da njihova patnja bude vidljiva**.

Zato, što se boje javno ukazati na svoju bol i svoje probleme, zato što ih je manje, **zato što su žene**, zato imaju i manje prava na pomoć.

Dobar sustav **zdravstvene i socijalne skrbi** trebao bi biti dobar za sve, a u našem sustavu još uvijek **nema zadovoljavajućih odgovora** za žene sa problemom ovisnosti.

Potrebe žena i muškaraca u rehabilitaciji nisu iste!

Većina rehabilitacijskih i resocijalizacijskih programa napravljena je po mjeri muškaraca. Primjerice – vrlo malo programa kod nas i u svijetu omogućava ženama boravak sa djecom, što je česta prepreka njihovog uključivanja u rehabilitaciju, iako se po rezultatima u praksi taj model pokazao kao najbolji.

Programi koji uključuju usluge namijenjene ženama rijetki su, a same žene su programe seksualne edukacije, kontracepcije kao i roditeljstva i podrške djeci procjenile najkorisnijima. Ne mogu da ne spominjem majčinstvo, jer u Europi se postotak ovisnica koje imaju djecu kreće od 18-75%, a u Hrvatskoj ih je **čak 51%**.

Uglavnom su samohrane majke, neke su i beskućnice.

Ne usuđujem se predlagati generalna rješenja kada je roditeljstvo u pitanju, jer je svaki odnos specifičan.

Ali odgovorno tvrdim – potpora ovisnicama u **odgovornom roditeljstvu** ujedno je i prevencija socijalne isključenosti njihove djece!

U Hrvatskoj, programi rehabilitacije za žene s problemom ovisnosti su malobrojni, a u PGŽ-u **nepostojeći**.

Oni malobrojni vođeni su od strane vjerskih organizacija koje neminovno usklađuju ženske uloge sa unaprijed zadanim vjerskim svjetonazorom.

Ne želim ulaziti u diskusiju koliko taj okvir može doprinijeti izgradnji pozitivnog rodnog identiteta, ali ja – kao i moje kolegice i kolega iz Udruge – mislimo da je potrebno ponuditi različite i drugačije modele ženama u procesu rehabilitacije i resocijalizacije, osnažiti njihove kapacitete za oporavak i samorealizaciju, za razvoj osobnosti i obavljanje društvenih uloga na autentičan način.

U tom smjeru provodimo i razvijamo programe potpore ženama s problemom ovisnosti u Udruzi „Vida“. Zahvaljujući tom pristupu, omjer muškaraca i žena među našim korisnicima u prošloj je godini bio 2,5 puta veći u korist žena nego što je to u nacionalnom sustavu.

Svakodnevno želimo krčiti put ženama s problemom ovisnosti te povećati vidljivost ovog problema u društvu!

Hvala svima!

Živio Osmi mart!